

BEDÖMARGRUPPENS YTTRANDE Avdelning
Utvärderingsavdelningen

Lärosäte: Stiftelsen Högskolan i Jönköping
Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet samhällskunskap
Samlat omdöme: Hög kvalitet
<p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara tillfredsställande.</p> <p>Bedömargruppen anser bedömningsgrunden personal är tillfredsställande eftersom utbildningen omfattar ett begränsat antal studenter per antagning, men den vetenskapliga kompetensen inom UVK är svag och behöver stärkas. Bedömargruppen ser en styrka i systematiken i kompetensförsörjningsarbetet och i det välutvecklade samarbetet vilket skapar förutsättningar för att genomföra utbildningen på lång sikt. Det är dock avgörande att förstärka med utbildningsvetenskaplig kompetens som är relevant för ämneslärarutbildningen, särskilt inom pedagogik. Det finns också ämnesmässig och vetenskaplig lärarkompetens, ämnesdidaktisk kompetens och professionskompetens inom inriktningen samhällskunskap. Vårt att uppmärksamma är dock att nyckelpersoner för den ämnesdidaktiska och professionsinriktade kompetensen i samhällskunskap närmar sig pension, och att det finns en viss sårbarhet för den vetenskapliga kompetensen. Som brukligt är för samhällskunskapsutbildning finns ett beroende av lärarkraft från flera olika institutioner. En god medvetenhet om den typen av utmaningar finns. Högskolepedagogisk utbildning ges, liksom VFU-handledarutbildning. Strategier för att bättre attrahera och behålla personal håller på att tas fram.</p> <p>Bedömningsgrunden om utbildningsmiljö bedöms som tillfredsställande. Lärosätet uppvisar en genomtänkt organisation av utbildning och forskning som har direkt utbildningsvetenskaplig relevans, och att denna organisation ur mer allmän lärarutbildningssynpunkt skapar förutsättningar för forskningsbaserad utbildning. Flera forskande lärare är aktiva inom olika nationella och internationella nätverk, och i miljön ingår doktorander inom ämnena pedagogik och pedagogik med inriktning mot didaktik. Den ämnesdidaktiska forskningen är svagare. Merparten av lärarna som är verksamma i samhällskunskap är forskarkompetenta. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet strävar efter att initiera forskning med en tydligare koppling till samhällskunskapsdidaktik.</p> <p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara tillfredsställande.</p> <p>Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Lärosätet visar en till synes genomtänkt idé för innehåll och progression i studierna i samhällskunskap. Politiska, sociala och samhällsekonomiska perspektiv ingår. Studierna innefattar</p>

både bredd och djup inom vissa områden, inklusive insikter i aktuell forskning. Samhällskunskapsämnets komplexitet kräver samverkan mellan olika lärare och kontinuerliga analyser av kursinnehållet och sammansättningen. Detta förefaller fungera väl vid lärosätet.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Det genom att studenten redan från start får ta ställning till frågor om vetenskaplighet i relation till yrkeserfarenhet. I flera kurser ingår vetenskapsteori och forskningsmetoder som är relevanta för yrkesutövningen, och lärosätet examinerar kunskaperna genom varierande examinationer. Mest centrala är delkurser om forskningsmetod, inom ramen för UVK och i samhällskunskap, samt det självständiga arbete som skrivs i samhällskunskap. Flera kurser under utbildningen innehåller också relevanta moment för målet. Jämfört med inriktningen mot gymnasieskolan finns dock mindre utrymme för metodstudier inom ramen för ämnesstudierna i samhällskunskap och att specifikt analysera inriktningen 7–9 ses som särskilt angeläget. För samhällskunskapsämnets del kan exempelvis övervägas om det finns skäl att sammanföra metodinslag från olika kurser i en egen – och möjligen mer synliggjord – delkurs, eller om den nuvarande ordningen är den mest tillfredsställande. Lärosätet bör också diskutera om det är klokt att båda självständiga arbeten skrivs i samhällskunskap, eller om det vore möjligt att förlägga det ena till ett annat ämne.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Studenten möter återkommande praktisknära fallbeskrivningar och olika former av lärandeaktiviteter med inslag av laborativa övningar. Till dessa kopplas studier av vetenskaplig litteratur. Inriktningen samhällskunskap innehåller uppgifter för systematisering och kritisk granskning av egna och andras erfarenheter, med anknytning till ämnesdidaktisk forskning. Fältstudieuppgifter och självständiga arbeten har en viktig roll, tillsammans med VFU. Samtliga VFU-perioder äger rum under UVK-terminer, även de som är knutna till ämnesstudierna. En potentiell risk för ett glapp mellan ämnesstudier och VFU finns därför. Lärosätet framför dock goda argument för den valda studiegången och arbetar tydligt med att integrera VFU med ämnesstudierna.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Det pågående arbetet med att förstärka VFU-organisationen kan dock skapa förutsättningar för måluppfyllelse, liksom den etablerade systematiken i bedömningen av studenternas prestationer under VFU. Förbindelsen mellan UVK och VFU är dessutom tydlig. Lärosätet visar en tydlig strategi i arbetet med ämnesdidaktik inom inriktningen samhällskunskap genom utbildningen, huvudsakligen som en integrerad strimma i flera ämneskurser. Både metodikinslag och teoretiska perspektiv ingår, och en tydlig progression framträder.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Det finns en klart uttryckt didaktisk linje inom och mellan olika kurser inom UVK. Under VFU-kurser ska studenten utveckla sitt pedagogiska ledarskap och sin kommunikation och relation med elever, kollegor och föräldrar samt utveckla goda relationer mellan sina elever. Måluppfyllelse sker alltså främst inom den utbildningsvetenskapliga kärnan och där betonas den verksamhetsförlagda delen av utbildningen och det redogörs för en genomtänkt helhetsidé med VFU. Idén är dock i hög grad allmänt didaktiskt orienterad och inramad av UVK-kurser och perspektiv. Vid intervjuerna framkom emellertid att även ämnesstudierna i samhällskunskap är länkade till de VFU-perioder (II och III) som hör till ämnesstudierna, bland annat genom

examinationsuppgifter. En god medvetenhet om det potentiella glapp som skulle kunna uppkomma i och med upplägget finns också.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling uppfylls så till vida att utbildningen möjliggör måluppfyllelse men den säkerställs inte. Lärosätet menar att målet i sin helhet tas upp i olika kurser men bedömggruppen saknar tydliga lärandemål, lärandeaktiviteter eller examinationer som kopplar till att utveckla studentens förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar när det gäller examensmålet. I olika kurser ingår dock mer praktiska lärandeaktiviteter såsom värderingsövningar och dramatiseringar, för att på ett konkret sätt utveckla studenternas värderingsförmåga och förhållningssätt när det gäller mänskliga rättigheter och bemötande av både unga och vuxna. Sammantaget rekommenderas lärosätet att se över och precisera lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer i tillämpliga kurser för att kunna säkerställa måluppfyllelsen.

Medvetenheten om jämställdhetsfrågornas vikt är stark hos studenterna, lärarna och ledningen. Jämställdhetsfrågor återkommer i flera kurser men det framgår inte hur lärosätet kontinuerligt arbetar med jämställdhet inom UVK så att det tydligt hänger samman i utbildningens olika delar. För inriktningen samhällskunskap framträder dock ett kontinuerligt utvecklingsarbete.

Ämneslärarutbildningen vid lärosätet utgör en matrisorganisation med Högskolan för lärande och kommunikation som huvudansvarig organisationsenhet inom lärosätet. Det systematiska kvalitetsarbetet är väl förankrat organisatoriskt och bedömggruppen anser att lärosätet har en genomtänkt organisation av kvalitetsarbetet på flera nivåer. Bedömggruppen rekommenderar dock lärosätet att överväga att eventuellt tona ned några av de centrala, standardiserade, procedurerna, till förmån för uppföljning som ligger "närmare" specifika delar av utbildningen, så som kurserna i samhällskunskap. Närheten mellan lärare och studenten skapar förutsättningar för kvalitetsutveckling. För att verka för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid har studievägledare regelbunden kontakt med den programansvariga och utbildningsledaren för att gå igenom och följa upp studenternas studiesituation och en individuell studieplan upprättas vid behov.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Studentperspektiv vara tillfredsställande.

Bedömggruppen menar att lärosätets organisation för studentmedverkan är tillfredsställande och att medvetenheten om ansvaret för studentinflytande är en styrka. Dock är det något oklart hur det formella och det informella inflytandet fungerar i praktiken, bland annat hur studenters synpunkter omhändertas av lärosätet. När det gäller uppföljning och studenternas synpunkter finns utrymme för reflektion om avvägningen mellan standardiserade centrala processer och mer utbildningsnära arbetssätt.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan vara tillfredsställande.

Samverkan med skolsamhället är väl utvecklat liksom samverkan med andra institutioner som är relevanta för yrkesutövningen. Utbildningen förbereder också studenterna för förändringar i arbetslivet, både generellt genom samhällskunskapskursernas ämnesinnehåll och genom specifika satsningar på t.ex. digitala verktyg. Den redovisade samverkan med både skolsamhället och andra offentliga institutioner bidrar till att utveckla studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet samt den egna yrkesverksamheten.

Utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Enligt lärartabellen är ett 25-tal lärare verksamma inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK), men då inbegrips även lärare som är verksamma i andra lärarprogram. Totalt 17 är adjunkter och drygt 20 har lärarexamen, varav åtta med ämneslärarexamen. Bedömargruppen noterar att flera lärare inte har utbildningsvetenskaplig examen i ämnet pedagogik eller andra mer allmändidaktiskt inriktade ämnen. Av lektorerna har fem utbildningsvetenskapligt inriktad doktorsexamen, varav en är docent i specialpedagogik. I övrigt saknas utbildningsvetenskapligt inriktad docent- och professorskompetens. Eftersom flera av lärarna inte har som inte har sin ämnesmässiga grund i pedagogik och utbildningsvetenskap eller liknande kan det utgöra en kunskapsmässig begränsning i relation till UVK-kursernas innehåll. Bedömargruppen anser därför att den vetenskapliga kompetensen är svag och behöver stärkas, men är tillräcklig eftersom utbildningens endast omfattar drygt 20 studenter per antagning.

Lärosätet påtalar i självvärderingen och i intervjuer svårigheter med att rekrytera lärare med relevant vetenskapligt kompetens. Det framgår att lärosätet arbetar målmedvetet i enlighet med strategiska kompetensförsörjningsplaner innefattande både extern rekrytering av vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens och intern kompetensutveckling. I intervjun framkommer också att samarbetet i undervisning och kursutveckling mellan lärarna är välutvecklat och kännetecknas av samsyn i frågor som har särskild relevans för UVK. Bedömargruppen ser en styrka i systematiken i kompetensförsörjningsarbetet och i det välutvecklade samarbetet vilket skapar förutsättningar för att genomföra utbildningen på lång sikt. Det är dock avgörande att förstärka med utbildningsvetenskaplig kompetens som är relevant för ämneslärarutbildningen, särskilt inom pedagogik. Ett sätt att komma tillrätta med detta problem, förutom att fortsätta arbetet med rekrytering av vetenskapligt kompetenta lärare, är att anställa gästlärare och gästforskare samt etablera ett långsiktigt samarbete med andra lärosätens pedagogiska institutioner eller motsvarande.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Ämneslärarutbildningen bedrivs sammanhållet vid organisationsenheten Högskolan för lärande och kommunikation. Forskning som är relevant för UVK och yrkesverksamheten organiseras i två forskningsmiljöer med tillhörande forskargrupper: Praktikinära utbildningsforskning och Lärande praktiker i och utanför skolan. Inom den förstnämnda miljön finns forskargruppen Kunskapskulturer och undervisningspraktiker, vilken enligt bedömargruppen förefaller ha störst relevans för professionsrelevansen i ämneslärarutbildningen i svenska och samhällskunskap genom inriktningen mot lärande, undervisning och bedömning. Inom miljön Lärande praktiker i och utanför skolan organiseras forskningen i grupperna Communication, Culture, Diversity; Plats, identitet och lärande;

Sustainability Education Research. I självvärderingen kopplar lärosätet de enskilda delkurserna inom UVK till verksamhet främst inom forskargrupperna Kunskapskulturer och undervisningspraktiker och/eller till Communication, Culture, Diversity. I självvärderingen menar lärosätet att den sammanhållna utbildningsorganisationen och den nära relationen mellan forskargrupperna och utbildningen skapar förutsättningar för en utbildning "där undervisning och forskning integreras" med studenten som aktör. Denna grundsyn på sambandet mellan forskning och utbildning framträder också under intervjun med lärarna. Bedömggruppen bedömer att lärosätet på detta vis skapar ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Flera forskande lärare är aktiva inom olika nationella och internationella nätverk, och i miljön ingår doktorander inom ämnena pedagogik och pedagogik med inriktning mot didaktik. Under intervjuerna med lärarna framstod organisationen som väl förberedd och förankrad. Lärosätet ger exempel på pågående projekt såsom undersökningar om inkludering, digitalisering och erfarenheter av övningsskolor, det sistnämnda i samarbete med ett annat lärosäte. För bedömggruppen är det fortfarande oklart på vilka villkor de interna anslagen för forskning fördelas på lång sikt, utifrån klart definierade behov inom just ämneslärarutbildningen, trots att frågan ställdes under intervjuerna. Under intervjun framfördes synpunkter på behovet av praktisk forskning och samverkan med yrkesverksamma lärare med inriktning just mot ämneslärarutbildning. Bedömggruppen rekommenderar lärosätet att prioritera UVK för ämneslärarutbildning genom riktade satsningar för praktisk forskning.

Bedömggruppen menar att lärosätet uppvisar en genomtänkt organisation av utbildning och forskning som har direkt utbildningsvetenskaplig relevans, och att denna organisation ur mer allmän lärarutbildningssynpunkt skapar förutsättningar för forskningsbaserad utbildning.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visar kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

En översyn av lärosätets lärarutbildning 2016 resulterade enligt självvärderingen i revideringar av kurser och kursordning inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK), inkluderande även kursblock i samhällskunskap och svenska, med syfte att säkerställa måluppfyllelse i progression genom hela utbildningen. Kurserna inom UVK placeras sedan höstterminen 2018 i termin 1, 6–7 och 9 i förbindelse med verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Ämneslärarutbildningen inleds med en UVK-termin, där den första kursen *Förskola, skola och läraryrke på vetenskaplig grund och verksamhetsförlagd utbildning* samläses med studenter i andra lärarprogram, vilket innebär en total volym om 300 studenter. Kursen *Vetenskapliga perspektiv och metoder för ämneslärare* under den första terminen är för ämneslärarutbildningen en specifik utgångspunkt med lärandemål, lärandeaktiviteter och examination som handlar om att identifiera problem som är direkt kopplade till undervisning och som kan undersökas med kvalitativa och/eller kvantitativa metoder. Som exempel på sätt att säkerställa måluppfyllelsen under senare delen av utbildningen beskriver lärosätet kursen

Bedömning och betygssättning under termin 9, där det som examinerande uppgift ingår att redogöra för en vald vetenskaplig artikel och diskutera teori, metod och resultat.

Under intervjun framgår att flera kurser har inslag av vetenskapsteori och kvantitativa och kvalitativa forskningsmetoder. I självvärderingen och under intervjun ger lärosätet exempel på hur vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet kopplas till yrkesutövningen. Bland annat framgår att studenterna ingår i så kallade mentorsgrupper, medverkar i olika lärandeaktiviteter och genomför undersökningar, till exempel observationer av VFU-handledares arbetsuppgifter och bedömning i praktknära perspektiv. I en skriftlig inlämningsuppgift under den sista VFU:n ska studenten välja ut ett område i undervisningen som upplevs som problematiskt, och redogöra för hur det med hjälp av kvalitativa eller kvantitativa metoder kan undersökas i ett yrkesperspektiv. Kunskap om och förståelse för kvalitativa och kvantitativa metoder examineras bland annat genom att studenterna parvis gör en forskningsdesign för att undersöka ett undervisningsmoment.

Studenterna examineras genom två självständiga arbeten inom ämnena. Självvärderingen och intervjuerna tyder dock på att planeringsarbetet för genomförandet av dessa är eftersatt. Bedömargruppen anser att lärosätet behöver tydliggöra förhållandet mellan det allmändidaktiska och det ämnesspecifika och ämnesdidaktiska utbildningsinnehållet i förberedelserna inför de självständiga arbetena, när det gäller måluppfyllelse.

Lärosätet pekar ut två utvecklingsområden i självvärderingen. Det första handlar om att utforma undervisningen om kvantitativa och kvalitativa metoder på ett sådant sätt att studenterna uppfattar vetenskapliga metoder som relevanta för yrkesutövningen, och det andra handlar om att kunna relatera studenternas framtida yrkesutövning till vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Ett sådant praktknära utvecklingsarbete menar lärosätet kan främjas av forskningen inom miljö- och praktknära utbildningsforskning. Bedömargruppen instämmer och anser att den genomförda revisionen i kombination med förbindelserna med praktknära forskning möjliggör måluppfyllelse.

Bedömargruppen anser vidare att utvecklingsarbetet tydligare behöver inriktas mot betydelsen av ämnesspecifika teorier och undersökningsmetoder med tanke på professionsanknytningen för just ämneslärare i samhällskunskap och svenska. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet skapar förutsättningar för lärarnas medverkan i sådant ämnesspecifikt utvecklingsarbete.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Lärosätet visar måluppfyllelse genom flera exempel på lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer med syfte att konkretisera studentens förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter. Inbjudna gästföreläsare som är verksamma inom barn- och ungdomspsykiatri ger koppling mellan teori och praktik när det gäller bland annat funktionsvariations betydelse för undervisning och lärande. Fallbeskrivningar är ett återkommande inslag. I dramaövningar och workshoppar får studenterna analysera och diskutera till exempel konfliktsituationer, verbal och icke-verbal kommunikation och pedagogiskt ledarskap. En

arbetsuppgift är att undersöka en skolas kvalitetsarbete inom ramen för kursen *Utvärdering och utveckling* under termin 9. I en skriftlig inlämningsuppgift under den sista VFU-perioden ska studenten välja ut ett område i undervisningen som upplevs som problematiskt och redogöra för hur det med hjälp av kvalitativa eller kvantitativa metoder kan undersökas i ett yrkesperspektiv och på vetenskaplig grund.

Bedömggruppen menar att förbindelsen mellan UVK och VFU är tydligt genomtänkt, och därmed kan måluppfyllelse säkerställas. Däremot finns en oklar förbindelse mellan UVK, VFU, ämne och ämnesdidaktik, med avseende på studentens förmåga att bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik, eftersom VFU inte placerats i terminer som är inriktade mot ämnet inklusive ämnesdidaktik. Denna åtskillnad kan också minska studentens möjligheter att förbereda sig inför de självständiga arbetena. I självvärderingen hänvisas också till programutvärderingar, där studenter menat att de självständiga arbetena är mer relevanta för eventuella fortsatta akademiska studier än för yrkesutövningen. Av lärarintervjuerna framstår planeringsarbetet för att genomföra dessa som eftersatt.

Det fortlöpande utvecklingsarbetet för måluppfyllelse syftar särskilt till att sammanfoga kurserna *Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap* och *Specialpedagogik för ämneslärare* som kommer att förläggas parallellt med VFU under termin 6. I självvärderingen motiveras detta med behovet av förstärkt utbildning som är inriktad mot pedagogiskt ledarskap och bemötande av både unga och vuxna i olika pedagogiska situationer. I intervjun motiverar lärarna detta som särskilt angeläget för att vidareutveckla en praktisknära utbildning med tillhörande forskning. I självvärderingen betonas behovet av förstärkt praktisknära forskningsanknytning för att främja en självständig professionsutveckling.

Bedömggruppen ser en styrka i återkommande fallbeskrivningar och olika former av lärandeaktiviteter med inslag av laborativa övningar eftersom de skapar goda förutsättningar för måluppfyllelse. Bedömggruppen föreslår att lärosätet i det fortsatta utvecklingsarbetet ser över progressionen i innehåll och aktiviteter i förhållande till de självständiga arbetenas betydelse för måluppfyllelsen. Bedömggruppen rekommenderar också att lärosätet än mer målinriktat skapar förutsättningar för ett utvecklat samarbete inom utbildning och forskning mellan lärare inom UVK och ämnen inklusive ämnesdidaktik.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Lärosätet fastslår i självvärderingen att det är nödvändigt att inte se "dualistiskt" på frågan om "didaktik/ämnesdidaktik/metodik" som teoretisk vid lärosätet och praktiskt tillämpad inom VFU och yrkesutövningen. Bedömggruppen menar att analysen och argumentationen som rör risken för dualism visar på teoretisk medvetenhet om centrala och generella problem inom ämneslärarutbildningen. För att organisatoriskt motverka en sådan dualism arbetar lärosätet fortlöpande för att förstärka VFU-organisationen, VFU-handledarutbildningen och samarbetet med skolhuvudmän. För att få en enhetlig bedömning av studentens prestationer under sin VFU använder lärosätet en professionsutvecklingsmatris som använts sedan lärarutbildningen 2011 och revideras kontinuerligt. Med stöd av denna examineras studenten efter trepartssamtal och dialog med

handledarna, av vilka nästan alla har genomfört en handledarutbildning. Bedömargruppen menar att lärosätet kan skapa förutsättningar för måluppfyllelse med den principiella diskussionen om risken för dualism, de organisatoriska åtgärderna – med viss reservation för hur VFU-organisationen fungerar i praktiken – och den systematik i bedömning av studenternas prestationer som matrisen möjliggör.

I självvärderingen anförs att "allmändidaktiska frågor haft en svagare ställning i utbildningen". Den vetenskapliga kompetensen inom pedagogik och/eller didaktik med inriktning mot ämneslärarutbildning är också begränsad med tanke på avsaknaden av docent- och professorskompetens. Vad gäller översyn av kursutbudet för att komma tillrätta med denna "svagare ställning" redogör både självvärderingen och lärarna i intervjun för det utvecklingsarbete som syftar till att sammanfoga kurserna *Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap* och *Specialpedagogik för ämneslärare* som kommer att förläggas parallellt med VFU under termin 6. Detta arbete framstår som särskilt betydelsefullt för måluppfyllelsen, inte minst med tanke på att denna ordning enligt underlagen ska kunna bidra till att stärka ämneslärarutbildningen allmändidaktiskt. Vid sidan om regelrätt VFU utprovas sedan läsåret 2018–2019 dessutom en modell för ämnesdidaktiskt fältstudier under de ämnesinriktade delarna av utbildningen.

Bedömargruppen uppfattar dock beskrivningarna och värderingarna som motsägelsefulla eftersom UVK och VFU ingår i samma terminer, medan ämnen och ämnesdidaktik förlagts till egna terminer. I intervjuerna påtalar lärarna det mindre lärosätets fördelar, med tanke på mindre organisatoriska avstånd mellan lärare sinsemellan och mellan lärare och ledning, men samarbetet mellan lärare inom UVK och ämne/ämnesdidaktik framstår ändå som ett utvecklingsområde. Bedömargruppen rekommenderar därför lärosätet att skapa förutsättningar för samarbete mellan lärare och lärargrupper med syfte att förstärka pedagogiskt utvecklingsarbete och ämnesdidaktisk forskning av relevans för ämneslärarutbildning i svenska och samhällskunskap.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Lärosätet ger i självvärderingen flera exempel på måluppfyllelse via lärandemål inom kurser inom VFU och UVK. Några företrädesvis allmänt didaktiskt inriktade kurser är betydande eftersom de innehåller lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer som syftar till måluppfyllelse. Det gäller *Specialpedagogik för ämneslärare* och *Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap*, under termin 6, och den mer ämnesdidaktiskt inriktade kursen *Bedömning och betygssättning* under termin 9. I självvärderingen exemplifieras säkerställande av målet genom en yrkesnära examination i den andra ovan nämnda kursen. I den ska studenten skriftligen dra slutsatser om pedagogisk verksamhet när det gäller pedagogiskt ledarskap och varje elevs lärande och utveckling, baserat på intervjuer med ämneslärare och relevant litteratur. Ett annat exempel på sätt att säkerställa målet är en examinerande uppgift i den förstnämnda kursen, där studenten med utgångspunkt i en fallbeskrivning ska diskutera en elevs studiesituation. Enligt självvärderingen slutexamineras målet i kursen *Bedömning och betygssättning*, termin 9. Denna kurs är mer ämnesdidaktiskt inriktad och innehåller lärandeaktiviteter i form av att planera undervisning med tillhörande bedömning av elevers prestationer. Studenten examineras genom bland annat en skriftlig inlämningsuppgift, där den bland annat ska redovisa kunskaper om likvärdighet och rättssäkerhet.

Studentens prestationer under VFU-kurserna bedöms med hjälp av en bedömningsmatris, som används för att avgöra studentens progression under utbildningen. I matrisen ingår grunder för att bedöma studentens utveckling av sitt pedagogiska ledarskap och sin förmåga att kommunicera med elever, kollegor och föräldrar, med syfte att bidra till varje elevs lärande och utveckling.

I självvärderingen påtalar lärosätet nödvändigheten av att överbrygga klyftan mellan UVK/didaktik och ämnesdidaktik. Under intervjuerna anförs också att kursutveckling och samordningsfrågor är föremål för fortlöpande diskussioner och åtgärder. Bedömggruppen noterar särskilt medvetenheten om behovet av att förtydliga relationen mellan allmänt didaktiska och ämnesdidaktiska perspektiv på planering av undervisning och på bedömning, för att kunna skapa en sammanhållen utbildning. Samtidigt noterar bedömggruppen att VFU enbart förläggs till terminer där kurser inom UVK ingår, vilket kan innebära att de professionsrelevanta sambanden mellan didaktik och ämnesdidaktik blir otydliga.

Bedömggruppen ser det som en styrka att lärosätet har en klart uttryckt didaktisk linje inom UVK, med tanke på att studenterna inom ämneslärutbildningen ska utveckla sin färdighet och förmåga att i samarbete med andra stimulera varje elevs lärande och utveckling. Det är dock oklart i vilken mån man planerar och förverkligar samarbetet med lärarna som har mer specifik inriktning mot undervisning i samhällskunskap och svenska. Bedömggruppen rekommenderar att lärosätet skapar förutsättningar för lärarnas medverkan i sådant fortsatt och fördjupat utvecklingsarbete.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsrelaterade och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.*

Målet aktualiseras enligt självvärderingen i kurser som är inriktade mot vetenskaplig grund och metod, bedömning, sociala relationer och specialpedagogik. Studenten arbetar med värdegrundsfrågor och frågor om mänskliga rättigheter redan i den inledande kursen *Förskola, skola och läraryrke på vetenskaplig grund*, vilken omfattar lärandemål som är gemensamma för alla lärosätets lärutbildningar. I kursen *Vetenskapliga perspektiv och metoder för ämneslärare*, som också ingår i utbildningens inledande termin, ingår lärandemål som är inriktade mot etiska frågor. I kursen *Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap*, termin 6, ingår enligt självvärderingen lärandemål som är inriktade mot att bemöta ungdomar och vuxna. I kursen ingår studier av barnkonventionen och en undersökning med syfte att upprätta en likabehandlingsplan på en skola "utifrån ett normkritiskt förhållningssätt". Tidigare har en kurs benämnd *Sustainability in a multicultural world* ingått i utbildningen. Kursen har dock efter genomlysning av UVK utgått med hänvisning till att den var alltför inriktad mot ekologisk hållbarhet och hade en "relativt svag relation till läraryrket". Kursen utgick till förmån för fokus på "hållbar skolutveckling" och yrkesetik i en ny kurs kallad *Skolans uppdrag och lärarens profession i ett föränderligt samhälle*, termin 9. Argumenten för detta framstår dock enligt bedömggruppen som mindre hållbara eftersom frågor om ekologisk hållbarhet rimligen bör ses som centrala i ett "föränderligt samhälle".

Bedömggruppen noterar att lärosätet i självvärderingen menar att examensmålet i sin helhet och komplexitet tas upp i olika kurser. Lärosätet redovisar dock inte explicit några tydligt preciserade

lärandeaktiviteter för att utveckla studentens förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar som är tydligt inriktade mot just examensmålet. Inte heller redovisas några examinerande uppgifter eller betygskriterier för måluppfyllelse. I olika kurser ingår dock mer praktiska lärandeaktiviteter såsom värderingsövningar och dramatiseringar, för att på ett konkret sätt utveckla studenternas värderingsförmåga och förhållningssätt när det gäller mänskliga rättigheter och bemötande av både unga och vuxna. Bedömargruppen ser det som ett värdefullt sätt att konkretisera de problem som examensmålet aktualiserar. Sammantaget rekommenderas lärosätet att se över och precisera lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer i utvalda kurser för att kunna säkerställa måluppfyllelsen.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

I självvärderingen och intervjuerna med lärare och ledning framkommer att lärosätets jämställdhetspolicy ska ligga till grund för allt utvecklingsarbete, och då inte minst det som rör kompetensförsörjning. I självvärderingen påtalar lärosätet att könsfördelningen är jämn bland lärare med undervisning av "betydande mått". Lärosätet noterar att kvinnor utgör cirka 70 procent av studenterna i ämneslärarutbildningen i svenska medan det motsatta gäller för studenter i samhällskunskap. Bedömargruppen anser att en medvetenhet om jämställdhetsfrågornas vikt och betydelse visar sig under intervjuerna. Som exempel på åtgärder för att säkerställa en jämställd utbildning på allmän nivå har lärosätet börjat utprova ett system för digitala tentamen, där studenten kan autentiseras, med syftet att öka rättssäkerheten. Numera ska också författarens förnamn anges i litteraturlistor. I programvärderingar ingår dessutom sedan höstterminen 2018 jämställdhetsperspektivet som frågeområde. Bedömargruppen anser att det finns exempel på hur lärosätet följer upp ett jämställdhetsperspektiv i utbildningen.

Enligt självvärderingen behandlas jämställdhetsperspektivet i utbildningens första kurs *Förskola, skola och läraryrke på vetenskaplig grund* och senare bland annat i kurserna *Specialpedagogik* och *Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap*, under termin 6. I den senare diskuteras innebörden av ett "normkritiskt förhållningssätt" och av begrepp såsom genus, klass, etnicitet och makt. En arbetsuppgift i kursen är att undersöka jämställdhetsfrågor på studentens VFU-skola och därefter upprätta en likabehandlingsplan. Bedömargruppen noterar att lärosätet inte ger några ytterligare exempel på jämställdhetsperspektiv i UVK men att man menar att det är synligare inom ämne- och ämnesdidaktiska studier. Inom UVK framgår därmed inte hur lärosätet kontinuerligt arbetar med jämställdhet så att det hänger samman i utbildningens olika delar. Bedömargruppen rekommenderar att göra en översyn av lärandemål, examinationsuppgifter och betygskriterier som rör jämställdhet.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Ämneslärarutbildning utgör en matrisorganisation med Högskolan för lärande och kommunikation som huvudansvarig organisationsenhet inom lärosätet. I de samlade underlagen betonas att denna

organisation av ämneslärutbildningen, i kombination med utbildningsvolymen och närheten mellan lärare och studenter, skapar förutsättningar för ett väl fungerande kvalitetsarbete ur både formell och informell synpunkt. Bedömargruppen menar att denna närhet skapar förutsättningar för kvalitetsutveckling och konstaterar också att lärosätet har en genomtänkt organisation av kvalitetsarbetet på flera nivåer. Det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs med de lärosätetsgemensamma verktygen Quality Report och Quality Improvement Plan. Till följd av det ordinarie kvalitetsarbetet och av den särskilda genomlysningen som skedde av hela lärutbildningen 2016, omorganiserades verksamheten genom att bland annat tillsätta en särskild programansvarig för ämneslärutbildningen. Lärosätet planerar även att begränsa antalet examinationsmoment liksom antalet kurser som nu domineras av delkurser om 7,5 högskolepoäng. Syftet med det är att skapa en sammanhållen utbildning.

Programrådet för ämneslärutbildning omfattar programansvarig, lärare, studenter och representanter för skolsamhället. Rådet sammanträder två gånger per termin och har som centralt uppdrag att stärka professionsanknytningen. I programkonferenser för kursarbetslag, också två gånger per termin, analyseras resultat från kurs- och programutvärderingar. Kursförändringar som är baserade på kursvärderingar publiceras på en digital plattform. Man har också särskilda guider för kursansvarig och examinator för att säkerställa att utbildningen genomförs på ett likvärdigt sätt. Dessutom verkar lärosätet för ett förstärkt samarbete mellan beställare och utbildningsansvariga.

I självvärderingen och under intervjuer framkommer inget som mer precist exemplifierar återkoppling till intressenter såsom skolsamhället, förutom sådant som aktualiseras internt i programrådet eller de förändringar i kurser som publiceras på plattform och som studenter därför kan ta del av inför kursstart. Bedömargruppen menar att lärosätet bör överväga om det kan finnas andra möjligheter att förstärka förbindelserna med närsamhället, till exempel externt riktade konferenser för att diskutera ämneslärutbildningens innehåll, utformning och genomförande – inte minst ur ett regionalt perspektiv.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

För att verka för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid har studievägledare regelbunden kontakt med den programansvariga och utbildningsledaren för att gå igenom och följa upp studenternas studiesituation. Den student som inte uppfyller förkunskapskraven för nästa kurs kontaktas av studievägledningen för ett personligt samtal, och en individuell studieplan upprättas. Bedömargruppen anser att uppföljningen av varje students prestationer kan bidra till studieframgång och därmed till ökad genomströmning.

Lärosätet antar studenter efter prov. I självvärderingen redovisas inte någon systematisk genomlysning av antagningsprovets betydelse och effekter. Under intervjuer anförs dock att studenternas engagemang och deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen därmed har ökat och att de tidiga avbrotten har minskat påtagligt. Bedömargruppen anser att betydelsen och effekterna av provet förtjänar en noggrann analys eftersom det är av både nationellt och lokalt intresse. Lärosätet rekommenderas genomföra en mer systematisk analys av genomströmningen i förhållande till antagningsprovet.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Studenter medverkar i stiftelsestyrelse, utbildningsråd, programråd med flera organ som är direkt relevanta för utbildningens innehåll och genomförande. I utbildningen ingår formaliserade strukturer och procedurer för att samla in studenternas synpunkter och tillvarata dessa i utvecklingsarbetet. Efter varje kurs uppmanas studenterna besvara frågor i en standardiserad digital enkät. Två studenter per kursgrupp är kursutvecklare i en termin och bistår den kursansvariga med att tolka resultat från kursvärderingar och med att utveckla kursen. Bedömggruppen menar att detta samarbete, initierat av utbildningsledningen, visar att lärosätet verkar för att studenten ska kunna ta en aktiv roll i att utveckla utbildningen. Lärosätet konstaterar att det dock kan vara svårt att få tillräckligt många studenter att delta i digitala kurs- och programutvärderingar och menar att schemaläggning av utvärderingar kan vara en lösning på problemet. Under intervjuerna framgår att det är något oklart hur studentens formella medverkan är organiserad, bland annat hur studenters synpunkter omhändertas av lärosätet. Bedömggruppen ser detta som ett utvecklingsområde och rekommenderar lärosätet att arbeta för att hitta lösningar på problemet.

I självvärderingen och under intervjuerna framhålls utbildningens ringa omfång som positiv för det informella studentinflytandet samt att "det råder ett bra arbetsklimat i undervisningen" och att det finns goda möjligheter att arbeta i relation till individuella studenters situation. Bedömggruppen menar att den mindre volymen givetvis kan förenkla samarbetet mellan lärare och studenter, men att det också kan finnas en risk att informella samtal skapar lojaliteter som inte främjar ett brett deltagande.

Bedömggruppen menar att lärosätets organisation för studentmedverkan är tillfredsställande och att medvetenheten om ansvaret för studentinflytande är en styrka. Dock är det något oklart hur det formella och det informella inflytandet fungerar i praktiken. Lärosätet rekommenderas att skapa ytterligare förutsättningar för en bred och öppen dialog med studenterna.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Arbetsliv och samverkan**

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

I självvärderingen och under intervjuerna framkommer det att studentrekryteringen är regionalt förankrad och att lärosätets ämnesläraryt utbildning ses som en del av regional utveckling. Lärosätet redovisar en välutvecklad samverkan på övergripande lärarutbildningsnivå med skolhuvudmän inom VFU och andra verksamheter som är relevanta för yrkesutövningen. Bedömggruppen kan dock konstatera att det under intervjuerna framkom vissa brister i organisationen av VFU-placeringar. Antalet handledare som genomgått handledarutbildning är det närmaste heltäckande i förhållande till behovet inom VFU. Fältstudier och en professionsdag för studenter ingår i samverkan. I självvärderingen och under intervjuerna redovisas också ett samarbete med barn- och ungdomspsykiatri, studiebesök i tingsrätten och på länsmuseum samt ett integrationsprojekt i samarbete med en konsthall. Lärosätet arbetar för att vidareutveckla sin alumnverksamhet.

Bedömargruppen menar att allt detta visar att det finns en relevant samverkan med det omgivande samhället och att den redovisade samverkan med både skolsamhället och andra offentliga institutioner bidrar till att utveckla studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet samt den egna yrkesverksamheten. Bedömargruppen menar att det bör finnas goda möjligheter att vidareutveckla samverkan, inte minst inom idrott och kultur.

Lärosätet betonar behovet av att ur mer allmänt didaktiskt perspektiv utforma ämneslärarprogrammet så att de blivande lärarna tillägnar sig kunskaper och utvecklar förmågor för att delta i skolans utvärderings- och utvecklingsarbete. I självvärderingen diskuteras särskilt digitaliseringens och en mångspråkig skolas betydelse för den kommande yrkesutövningen och att detta får konsekvenser för vidareutveckling av utbildningsstrukturen. Ett konkret initiativ är ett "digitalt lärarlaboratorium" som är under uppbyggnad. Bedömargruppen menar att lärosätet på detta sätt visar medvetenhet om frågor som är centrala för lärares yrkesutövning i ett föränderligt arbetsliv.

Samlat omdöme utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom utbildningsvetenskaplig kärna vägs samman med motsvarande bedömningar inom ämne- och ämnesdidaktiska studier. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Bedömargruppen anser kompetensen inom UVK är tillräcklig eftersom utbildningens omfattar ett begränsat antal studenter per antagning, men den vetenskapliga kompetensen är svag och behöver stärkas. Bedömargruppen ser en styrka i systematiken i kompetensförsörjningsarbetet och i det välutvecklade samarbetet vilket skapar förutsättningar för att genomföra utbildningen på lång sikt. Det är dock avgörande att förstärka med utbildningsvetenskaplig kompetens som är relevant för ämneslärarutbildningen, särskilt inom pedagogik.

Lärosätet uppvisar en genomtänkt organisation av utbildning och forskning som har direkt utbildningsvetenskaplig relevans, och att denna organisation ur mer allmän lärarutbildningssynpunkt skapar förutsättningar för forskningsbaserad utbildning. Flera forskande lärare är aktiva inom olika nationella och internationella nätverk, och i miljön ingår doktorander inom ämnena pedagogik och pedagogik med inriktning mot didaktik.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Det genom att studenten redan från start får ta ställning till frågor om vetenskaplighet i relation till yrkeserfarenhet. I flera kurser ingår vetenskapsteori och forskningsmetoder som är relevanta för yrkesutövningen, och lärosätet examinerar kunskaperna genom varierande examinationer.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Studenten möter återkommande praktisknära fallbeskrivningar och olika former av lärandeaktiviteter med inslag av laborativa övningar. Till dessa kopplas studier av vetenskaplig litteratur.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Det pågående arbetet med att förstärka VFU-organisationen skapar förutsättningar för måluppfyllelse, liksom den etablerade systematiken i bedömningen av studenternas prestationer under VFU. Förbindelsen mellan UVK och VFU är dessutom tydlig. Däremot är den innehållsliga förbindelsen mellan UVK, VFU, ämne och ämnesdidaktiska studier oklar, eftersom VFU inte placerats i särskilda terminer som är inriktade mot ämnet inklusive ämnesdidaktik.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Det finns en klart uttryckt didaktisk linje inom och mellan olika kurser inom UVK. Under VFU-kurser ska studenten utveckla sitt pedagogiska ledarskap och sin kommunikation och relation med elever, kollegor och föräldrar samt utveckla goda relationer mellan sina elever.

Målet om mänskliga rättigheter, barns rättigheter och hållbar utveckling uppfylls delvis. Lärosätet menar att målet i sin helhet tas upp i olika kurser men bedömargruppen saknar dock tydliga lärandemål, lärandeaktiviteter eller examinationer som kopplar till att utveckla studentens förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar enligt med gäller examensmålet. I olika kurser ingår dock mer praktiska lärandeaktiviteter såsom värderingsövningar och dramatiseringar, för att på ett konkret sätt utveckla studenternas värderingsförmåga och förhållningssätt när det gäller mänskliga rättigheter och bemötande av både unga och vuxna. Sammantaget rekommenderas lärosätet att se över och precisera lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer i tillämpliga kurser för att kunna säkerställa måluppfyllelsen.

Medvetenheten om jämställdhetsfrågornas vikt är stark hos studenterna, lärarna och ledningen. Jämställdhetsfrågor återkommer i flera kurser men det framgår inte hur lärosätet kontinuerligt arbetar med jämställdhet inom UVK så att det tydligt hänger samman i utbildningens olika delar.

Ämneslärarutbildning utgör en matrisorganisation med Högskolan för lärande och kommunikation som huvudansvarig organisationsenhet inom lärosätet. Det systematiska kvalitetsarbetet är väl förankrat organisatoriskt och bedömargruppen anser att lärosätet har en genomtänkt organisation av kvalitetsarbetet på flera nivåer. Närheten mellan lärare och studenten skapar förutsättningar för kvalitetsutveckling. För att verka för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid har studievägledare regelbunden kontakt med den programansvariga och utbildningsledaren för att gå igenom och följa upp studenternas studiesituation och en individuell studieplan upprättas vid behov.

Bedömargruppen menar att lärosätets organisation för studentmedverkan är tillfredsställande och att medvetenheten om ansvaret för studentinflytande är en styrka. Dock är det något oklart hur det formella och det informella inflytandet fungerar i praktiken, bland annat hur studenters synpunkter omhändertas av lärosätet.

Samverkan med skolsamhället är väl utvecklat liksom samverkan med andra institutioner som är relevanta för yrkesutövningen. Den redovisade samverkan med både skolsamhället och andra offentliga institutioner bidrar till att utveckla studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet samt den egna yrkesverksamheten. Det bör finnas goda möjligheter att vidareutveckla samverkan, inte minst inom idrott och kultur.

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Lärosätet visar erforderlig ämnesmässig, vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk lärarkompetens för att utbilda ämneslärare i samhällskunskap. Personal som besitter central ämnesinnehållslig och vetenskaplig kompetens finns vid den institution som har huvudansvaret för ämnesstudierna, medan annan kompetens – exempelvis i nationalekonomi – köps in från andra delar av högskolan. Den här samverkan framstår som väletablerad, samtidigt som medvetenheten om de utmaningar som finns framstår som god. I personalgruppen ingår också personer med ämnesdidaktisk kompetens, samt professionsutbildning/-erfarenhet.

Lärosätet ger högskolepedagogisk utbildning för sina lärare och utbildning för VFU-handledare, något som ett stort antal verksamma lärare har genomgått. Strategiskt arbete för att rekrytera personal pågår. Under intervjuerna framhölls att de utmaningarna som lärosätet generellt har identifierat när det gäller att attrahera och behålla personal i låg grad gäller samhällskunskapsämnet, där ämnesstudierna i hög grad drar nytta av högskolans samlade kompetens.

Till lärosätets styrkeområden hör en stark professionskompetens. Vid intervjuerna framkom dock att några nyckelpersoner börjar närma sig pension, vilket kräver en strategi inför framtiden. Den vetenskapliga lärarkompetensen är adekvat, men att den samlas i få personer innebär en viss sårbarhet. Dessutom är utbildningen delvis beroende av flera institutioners villighet och förmåga att leverera det utbildningen kräver, precis som brukligt är för skolämnet samhällskunskap. Medvetenheten om detta framstår emellertid som god. Bedömargruppen rekommenderar därför att lärosätet säkerställer att det finns en plan för att ersätta nyckelkompetenser vid pensionsavgångar, särskilt när det gäller professionskompetensen. Lärosätet bör också analysera den långsiktiga tillgången till vetenskapligt kompetent personal vid lärosätet, så att den sammantaget inrymmer den ämnesmässiga bredd som en utbildning i samhällskunskap kräver, inklusive kunskap om och intresse för ämneslärarutbildningen.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Av det samlade underlaget framgår att lärosätet bedriver forskning av relevans för ämneslärarutbildningen i samhällskunskap. Forskningen har emellertid framför allt en allmän didaktisk och utbildningsvetenskaplig prägel. Att utbildningen som helhet omgärdas av professionsanknuten forskning och att merparten av de lärare som är verksamma i samhällskunskap också är forskarkompetenta är positivt. I lärosätets ämneslärarutbildning i samhällskunskap arbetar

även lärare med professionsinriktad kompetens och erfarenhet från undervisning i grund- och gymnasieskolan.

Att flera lärare är forskningsverksamma är en styrka, likaså att det finns professionskompetens närvarande i utbildningen. Initiativ för att knyta studenternas självständiga arbeten till forskningsprojekt kan också framhållas. Bedömaregrupper ser också utvecklingsmöjligheter för samhällskunskapsämnet del och rekommenderar att lärosätet strävar efter att initiera forskning med en tydligare koppling till samhällskunskap och samhällskunskapsdidaktik. Lärosätet bör också analysera hur den professionskompetens som arbetats in i miljön säkerställs på längre sikt.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl överblick över ämnesstudiernas huvudområde som fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

Samhällskunskapsämnet karaktär gör att det kan sättas samman på olika sätt. Politiska, sociala och samhällsekonomiska perspektiv bör dock ingå. Med tanke på att 7–9-inriktningen bara omfattar 90 högskolepoäng för ämnesstudier i samhällskunskap, blir frågan om en sammansättning som ska ge såväl överblick som fördjupning inom vissa områden, en särskild utmaning här. Efter läsningen av självvärderingen fanns vissa frågetecken om lärosätets kurssammansättning. Dessa rätades emellertid ut under intervjun och bedömaregruppens bild är att lärosätet visar en tillräckligt genomtänkt idé för innehåll och progression i ämnesstudierna. Intervjuerna klargjorde exempelvis att en av kurserna innefattar politiska idéer och ideologier även om detta inte framgår av kursnamnet. Ett pågående förändringsarbete kommer också att medföra att en uppsats om 7,5 högskolepoäng ersätts av en innehållsrik läskurs. Bedömaregruppen ser förändringen som klok, med tanke på att självständiga arbeten om 30 högskolepoäng redan skrivs inom ramen för studierna i samhällskunskap.

Den inledande terminen, som är inriktad på översikt, framstår för bedömaregruppen som en styrka. Omarbetningen av den andra terminens ämnesstudier har förutsättningar att bygga vidare i den riktningen samtidigt som ett visst djup också inkluderas. Utökad ämnesdjup skulle kunna integreras i något av de två självständiga arbetena på 15 högskolepoäng. Att utbildningen mot 7–9 startade höstterminen 2018 innebär dock att några självständiga arbeten ännu inte har skrivits. Enligt självvärderingen är dessa i nuläget främst tänkta att ha en ämnesdidaktisk inriktning. Det vore dock tänkbart att ett av arbetena i viss mån kunde rama in på ett sätt som gör att det ersätter den fördjupningsuppsats som ska utgå för att ge utrymme för större överblick.

Bedömaregruppen rekommenderar lärosätet att återkommande analysera samhällskunskapskurserna som helhet, så att de mest centrala perspektiven blir tillräckligt tydliga, omfattande och examinerade, och sammantaget skapar både överblick och visst djup. Lärosätet bör också överväga i vilken mån det kan vara relevant att delvis använda ett av självständiga arbetena för ämnesdjup och ämnesbredd, i stället för att rama in båda ämnesdidaktiskt.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Utifrån de samlade underlagen ser bedömargruppen att vetenskapsteoretiska frågor och metod, både kvalitativ och kvantitativ, har en återkommande plats i utbildningen i samhällskunskap. Den delen av utbildningen knyter också an till ämnesdidaktik och yrkesutövning.

Att inriktningen 7–9 totalt sett innehåller färre högskolepoäng med ämnesstudier i samhällskunskap jämfört med inriktningen mot gymnasieskolan, gör dock att utmaningarna delvis är större på 7–9-utbildningen, där mindre utrymme finns för specifika metodkurser. Som tidigare nämnts kommer en delkurs om 7,5 högskolepoäng för uppsats, som tidigare legat på den andra terminens studier i samhällskunskap, att bytas ut mot en innehållslig läskurs, vilket bedömargruppen ser som positivt för föregående mål. Å andra sidan innebär detta att delkursens metodinslag också utgår. För 7–9-inriktningen får den metodutbildning som sker inom ramen för UVK, samt de två självständiga arbetena i samhällskunskap (vardera 15 högskolepoäng) som kommer att skrivas under utbildningens sista termin (den första studentkullen har ännu inte nått hit) därför extra stor betydelse. Bägge självständiga arbeten ska fokusera på ämnesdidaktiska perspektiv, varav det första har formen av en litteraturstudie.Handledningen, som företrädesvis kommer att ske i grupp, aktualiserar vetenskapsteoretiska frågor och forskningsmetod. Det finns därför en risk att vissa metodperspektiv kommer att dominera på bekostnad av andra, och att metodutbildningen blir lite för snävt och "instrumentellt" kopplad till just de självständiga arbeten som skrivs. Om möjlighet finns att förlägga ett av de självständiga arbetena till något annat ämne, skulle utrymmet bli större för en "egen" delkurs i vetenskaplig metod inom ramen för samhällskunskapsstudierna på inriktningen 7–9. Av intervjuerna framkom att lärosätet gjort en inventering av arbetet med vetenskapsteori och metod under utbildningen, för att säkerställa progression och samsyn. Bedömargruppen ser detta som en styrka, och rekommenderar lärosätet att kontinuerligt göra översyner av detta slag och diskutera arbetet med vetenskaplighet. Att specifikt analysera inriktningen 7–9 ses som särskilt angeläget. För samhällskunskapsämnet del kan exempelvis övervägas om det finns skäl att sammanföra metodinslag från olika kurser i en egen – och möjligen mer synliggjord – delkurs, eller om den nuvarande ordningen är den mest tillfredsställande. Lärosätet bör också diskutera om det är klokt att båda självständiga arbeten skrivs i samhällskunskap, eller om det vore möjligt att förlägga det ena till ett annat ämne.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Bedömargruppens bild är att lärosätet genomgående integrerar ämnesstudier och ämnesdidaktiska perspektiv. Kurserna innefattar uppgifter inriktade på systematisering och kritisk granskning av egna och andras erfarenheter samt knyter an till ämnesdidaktisk forskning. Fältstudieuppgifter och självständiga arbeten har en viktig roll, tillsammans med VFU. Att utbildningen mot 7–9 startade höstterminen 2018 innebär dock att några självständiga arbeten ännu inte har

skrivits. Att de VFU-perioder som sker inom ramen för ämnesstudierna inte ligger under samhällskunskapssterminer innebär en potentiell begränsning av möjligheterna att få ämnesstudier och VFU att interagera med varandra. Vid intervjuerna framfördes dock goda argument för den valda studiegången och ett genomtänkt arbete med att länka samman ämnessterminer och VFU presenterades, i form av en tydlig strategi för uppgifter och användning av lärarkompetens under VFU II och III.

Bedömggruppen noterar emellertid att det finns en viss risk för att upplägget är mycket personberoende, och att personalbyten skulle kunna medföra att ett glapp uppkommer mellan ämnesstudierna och VFU. Att utbildningen i samhällskunskap vid lärosätet tydligt knyter an till yrkesutövningen är en styrka. Pågående översyner och utvecklingsarbeten av exempelvis progression kan också framhållas. Bedömggruppen rekommenderar att analys- och utvecklingsarbetet på området fortsätter, samt att länken mellan ämnesstudier och VFU inte blir alltför personberoende.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Lärosätet visar en tydlig strategi i arbetet med ämnesdidaktik genom utbildningen, huvudsakligen som en integrerad strimma i flera ämneskurser. Både metodikinslag och teoretiska perspektiv ingår, och en tydlig progression framträder.

Ett medvetet förändringsarbete har medfört att ämnesdidaktiska inslag inkluderas i merparten av ämneskurserna, vilket framstår som en styrka. Som bedömggruppen tidigare påtalat finns dock en viss risk för att ett glapp kan uppkomma mellan studierna i samhällskunskap och de ämnesanknutna VFU-perioderna, som inte ligger i anslutning till ämnesstudierna.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Lärosätets självvärdering för samhällskunskap beskriver inte arbetet med målet, som istället ska uppfyllas inom den utbildningsvetenskapliga kärnan och betonar den verksamhetsförlagda delen av utbildningen och redogör för en genomtänkt helhetsidé med VFU. Idén är dock i hög grad allmänt didaktiskt orienterad och inramad av UVK-kurser och perspektiv. Vid intervjuerna framkom emellertid att även ämnesstudierna i samhällskunskap är länkade till de VFU-perioder (II och III) som hör till ämnesstudierna, bland annat genom examinationsuppgifter. En god medvetenhet om det potentiella glapp som skulle kunna uppkomma i och med upplägget finns också. Återigen betonar bedömggruppen vikten av att den här kopplingen inte blir alltför personberoende.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Utbildningen säkerställer att studenterna uppnår målet att visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten.

Bedömggruppen bedömer att lärosätet uppvisar en klar strategi i arbetet med jämställdhet, både i form av ett genomtänkt ämnesinnehåll och organisatoriskt. Exempelvis är frågor om köns- och maktfrågor viktiga inslag i flera kurser, perspektiven ingår i VFU-uppgifter och jämställdhetsaspekter beaktas vid rekryteringar. Ett kontinuerligt utvecklingsarbete pågår också.

Till styrkeområdena hör att jämställdhetsaspekter uppmärksammas ur flera olika perspektiv under ämnesstudierna i samhällskunskap och att de tydligt länkas till VFU. Några av de insatser och analyser som gjorts av jämställdhetsaspekter bör med fördel följas upp.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

De samlade underlagen ger bilden av att lärosätet bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som inkluderar flera utarbetade formella procedurer för uppföljning och utveckling av utbildningen. Återkoppling sker till studenterna.

Å ena sidan ser bedömggruppen de omfattande kvalitetsprocedurerna vid lärosätet som en styrka. Å andra sidan finns en risk att dokumenterandet tar tid och energi som kunde användas till analys och konkret hantering av identifierade problem. Låg svarsfrekvens i kursutvärderingar är en påtaglig svaghet. Bedömggruppen rekommenderar att lärosätet säkerställer att påbörjade utvecklingsprojekt följs upp, samt överväger att eventuellt tona ned några av de centrala, standardiserade, procedurerna, till förmån för uppföljning som ligger "närmare" specifika delar av utbildningen (exempelvis kurserna i samhällskunskap).

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Bedömggruppen ser att lärosätet arbetar med insatser som har förutsättningar att främja att studenternas slutför utbildningen inom planerad studietid. Lärosätet följer studieresultaten, och studievägledare för vid behov individuella samtal med studenter, kommunicerar med lärare, arbetar med stödstrukturer för studenternas skrivande och erbjuder stöd för studenter med funktionsnedsättningar. I både självvärderingen och intervjuerna bedömer lärosätets representanter att användningen av lämplighetsprov vid antagning har haft positiv effekt för kvarvarograden på utbildningen.

Översynerna av studenternas resultat och de individuella samtalen är styrkeområden. Analyser av studenternas resultat kan också ligga till grund för att identifiera moment och delar i utbildningen som framstår som särskilt utmanande. Här vore både generella översyner av ämneslärarutbildningen och specifika uppföljningar av kurserna i samhällskunskap önskvärda. Intressant vore också en fördjupad analys av lämplighetsprovets betydelse.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Bedömggruppen ser att det på lärosätet finns formaliserade strukturer och procedurer för lärarstudentsrepresentation i relevanta beslutsorgan, och för att samla in studenternas synpunkter och tillvarata dessa i kursutvecklingsarbetet. Att lärosätet är litet gynnar också det informella inflytandet och möjliggör en närmare relation mellan lärare och studenter, vilket är en styrka. En stor utmaning för de formaliserade inslagen är ett svagt studentintresse i form av låg svarsfrekvens för flera av utvärderingsinstrumenten, och begränsat intresse från studenter för att delta i representativa organ. Detta kan möjligen kopplas till att flera av de formella kanalerna framstår som tämligen centraliserade och fjärrade från de konkreta undervisningssammanhangen. Bedömggruppen rekommenderar att lärosätet analyserar om studentintresset för representation och feedback skulle kunna gynnas av att delvis förändra nuvarande inflytandeformer, exempelvis genom att knyta dem närmare till ämnesstudierna.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Bedömggruppen bedömer att lärosätets ämneslärarutbildning i samhällskunskap förbereder studenterna för förändringar i arbetslivet, både generellt genom sitt kursinnehåll och mer specifikt genom särskilda satsningar på t.ex. arbete med digitala verktyg. Samverkan sker med det omgivande samhället genom VFU och programråd. Vid intervjuerna lyftes också inslag i ämnesstudierna fram, som studiebesök vid tingsrätten och intervjuer med kommunpolitiker. Lärosätet förefaller ha en god förankring i närområdet med välutvecklade samverkansformer, framför allt för VFU. Ett utvecklingsområde kan vara att stärka samverkan som ligger på lägre nivå än lärosätetsnivå. Att professionsdagen senast ställdes in, till följd av svagt studentintresse, kan tyda på att samverkan av studenterna eventuellt upplevs vara distanserad från själva utbildningen.

Samlat omdöme ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömning med motivering: *Tillfredsställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte ämnes- och ämnesdidaktiska studier inom vägs samman med motsvarande bedömningar inom utbildningsvetenskaplig kärna. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Lärosätet uppvisar i relation till utbildningens omfattning adekvat ämnesmässig och vetenskaplig lärarkompetens, ämnesdidaktisk kompetens och professionskompetens. Värt att uppmärksamma är dock att nyckelpersoner för den ämnesdidaktiska och professionsinriktade kompetensen i samhällskunskap närmar sig pension, och att det finns en viss sårbarhet för den vetenskapliga kompetensen. Som brukligt är för samhällskunskapsutbildning finns ett beroende av lärarkraft från flera olika institutioner. En god medvetenhet om den typen av utmaningar finns. Högskolepedagogisk

utbildning ges, liksom VFU-handledarutbildning. Strategier för att bättre attrahera och behålla personal håller på att tas fram.

Bedömningsgrunden om utbildningsmiljö bedöms som tillfredsställande. Lärosätet bedriver forskning av relevans för ämneslärarutbildningsmiljön, men primärt med allmändidaktisk och utbildningsvetenskaplig inriktning. Den ämnesdidaktiska forskningen är svagare. Merparten av lärarna som är verksamma i samhällskunskap är forskarkompetenta. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet strävar efter att initiera forskning med en tydligare koppling till samhällskunskapsdidaktik.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Lärosätet visar en till synes genomtänkt idé för innehållet och progressionen i studierna i samhällskunskap. Politiska, sociala och samhällsekonomiska perspektiv ingår. Studierna innefattar både överblick och fördjupade kunskaper inom vissa delar av ämnesområdet, inklusive insikter i aktuell forskning. En kommande omstrukturering av den andra ämnesterminen ses som gynnsam för överblicken. Samhällskunskapsämnetets komplexitet kräver samverkan mellan olika lärare och kontinuerliga analyser av kursinnehållet och sammansättningen. Detta förefaller fungera väl vid lärosätet.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Lärosätet visar att vetenskapsteoretiska frågor och metod, både kvalitativ och kvantitativ, har en central roll i utbildningen och att utbildningen på området knyts till yrkesutövningen. Särskilt viktiga är en delkurs i forskningsmetod inom ramen för UVK och de två självständiga arbeten, som skrivs under ämnesstudierna och ska inkludera ämnesdidaktiska perspektiv. Flera andra kurser under utbildningen innehåller också relevanta moment för målet. Jämfört med inriktningen mot gymnasieskolan finns dock mindre utrymme för metodstudier inom ramen för ämnesstudierna i samhällskunskap. De självständiga arbetenas centrala roll innebär också en viss risk för att vissa metodperspektiv blir dominerande på bekostnad av andra, och att metodutbildningen blir väl snävt och "instrumentellt" kopplad till just de självständiga arbeten som skrivs.

Målet att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Utbildningen i samhällskunskap innehåller uppgifter för systematisering och kritisk granskning av egna och andras erfarenheter, med anknytning till ämnesdidaktisk forskning. Fältstudieuppgifter och självständiga arbeten har en central roll, tillsammans med VFU. Samtliga VFU-perioder äger rum under UVK-terminer, även de som är knutna till ämnesstudierna. En potentiell risk för ett glapp mellan ämnesstudier och VFU finns därför. Lärosätet framför dock goda argument för den valda studiegången och arbetar tydligt med att integrera VFU med ämnesstudierna.

Målet att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Lärosätet visar en tydlig strategi i arbetet med ämnesdidaktik genom utbildningen, huvudsakligen som en integrerad strimma i flera ämneskurser. Både metodikinslag och teoretiska perspektiv ingår, och en tydlig progression framträder.

Målet att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls. I underlaget betonas att målet ska uppfyllas inom den utbildningsvetenskapliga kärnan och

där betonas den verksamhetsförlagda delen av utbildningen och det redogörs för en genomtänkt helhetsidé med VFU. Idén är dock i hög grad allmänt didaktiskt orienterad och inramad av UVK-kurser och perspektiv. Vid intervjuerna framkom emellertid att även ämnesstudierna i samhällskunskap är länkade till de VFU-perioder (II och III) som hör till ämnesstudierna, bland annat genom examinationsuppgifter. En god medvetenhet om det potentiella glapp som skulle kunna uppkomma i och med upplägget finns.

Lärosätet arbetar med jämställdhet, både i form av ett genomtänkt ämnesinnehåll och organisatoriskt. Ett kontinuerligt utvecklingsarbete pågår också.

Lärosätet har utvecklade procedurer för systematisk uppföljning av utbildningen, för förändringsarbete och återkoppling till studenterna. För slutförande av utbildningen inom planerad studietid görs återkommande analyser av studieprestationer, och studievägledare för vid behov individuella samtal med studenterna. Generellt stöd erbjuds för studenternas skrivande och för studenter med funktionsnedsättning.

Lärarstudenterna är representerade i relevanta beslutsorgan på lärosätet. Studenternas synpunkter samlas också in och tillvaratas i kursutvecklingsarbetet. Att lärosätet är tämligen litet gynnar det informella inflytandet. När det gäller uppföljning och studenternas synpunkter finns utrymme för reflektion om avvägningen mellan standardiserade centrala processer och mer utbildningsnära arbetssätt.

Utbildningen förbereder studenterna för förändringar i arbetslivet, både generellt genom samhällskunskapskursernas ämnesinnehåll och genom specifika satsningar på t.ex. digitala verktyg. Samverkan sker med det omgivande samhället genom VFU och programråd, men också i form av studiebesök och arbetsuppgifter.

Personal: Lärartabell för lärosätets ämneslärarutbildningar

Bedömningsområdet *Förutsättningar* rymmer bedömningsgrunder som rör *personal* och *utbildningsmiljö*. Studenterna ska i sin utbildning erhålla undervisning av god kvalitet, vilket förutsätter att lärarna sammantaget har den vetenskapliga/konstnärliga/professionsrelaterade kompetens som krävs och att lärarkapaciteten står i proportion till utbildningens omfattning, undervisning och examination. Analysen av lärarkompetens och lärarkapacitet kompletteras därför med en redovisning i tabellform. Tabellen ska ge en uppfattning om den **huvudsakliga** lärarkompetensen och lärarkapaciteten för respektive utbildning. Det är därmed inte nödvändigt att redovisa samtliga lärare som undervisar i en utbildning. Redovisningen görs per inriktning, se flik för inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 respektive inriktningen mot arbete i gymnasieskolan. Utgå från **aktuella förhållanden vid tidpunkten för inlämning av självvärderingen**. Observera att alla procentsatser avser heltid. Ange lärarresursen för samtliga ämnesinriktningar som ingår i utvärderingen.

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9

Lärosätets kommentarer: Ht 2018 antogs för första gången studenter till ämneslärarprogrammet med inriktning mot grundskolans 7-9, och då endast studenter med samhällskunskap som ingångsämne. Nedan redovisad lärarkompetens är den huvudsakliga från första terminens tre UVK-kurser, inklusive en VFU-kurs 4,5 hp. Samtliga redovisade är anställda vid Högskolan för Lärande och Kommunikation. Kurserna inom UVK samläses med övriga ämnen med inriktning mot gymnasieskolan; samhällskunskap, svenska historia, engelska och religionsvetenskap. Rekrytering pågår under hösten 2018 av en lektor i utbildningsvetenskap.

Namn och huvudarbetsgivare (om ej lärosätet)	Anställningskategori (professor, adjunkt, m.fl.)	Akademisk titel/ akademisk examen (professor, docent, doktor, licentiat, master, magister) ange även vilket i ämne	Ev. yrkesexamen (ange även undervisningsämne)	A: Anställningsform (tillsvidare, tidsbegränsad) i första kolumnen och anställningens omfattning vid lärosätet (ange i % av heltid) i den andra kolumnen		B: Tid i aktuell utbildning (%) Uppskattad tjänstgöring i procent av heltid. Observera att alla procentsatser avser heltid. Exempel: Om man undervisar till hälften av en halvtidsanställning fyller man i 25 procent. Se B+C=A			C: Resterande tid Uppskattad tjänstgöring i procent av heltid. Observera att alla procentsatser avser heltid. Se B+C=A		Ev kommentar
				Samhällskunskap - verksam inom ämne/ ämnesdidaktik (%)	Verksam inom UVK (%)	Verksam inom VFU (%)	Tid i forskning/kompetensutveckling (%)	övrigt (%)			
Johan Bäcklund	Adjunkt	Magister i pedagogik	Grundskollärarexamen 4-9 i svenska, engelska	tillsvidare	100%		3%		10%	87%	Doktorand
Berndt Brikell	Lektor	Doktor i statsvetenskap		tillsvidare	100%					10%	67%
Linda Glad	Adjunkt	Fil. Kand	Grundlärarexamen 1-7 samt ämneslärarexamen i svenska som andra språk	tillsvidare	100%		2%	3%	10%	85%	
Lars Gren	Adjunkt	Magister i pedagogik	Mellanstadielärarexamen. Ämneslärare samhällskunskap, historia och religionskunskap	tillsvidare	100%		13%	8%	10%	69%	
Tobias Samuelsson	Professor	Doktor i sociologi		tillsvidare	100%					70%	21%
Miriam Hagström	Lektor	Doktor i sociologi		tidsbegränsad	40%					3%	33%
Maria Melin	Adjunkt	Fil. Kand	Gymnasielärarexamen i Historia och Samhällskunskap	tidsbegränsad	50%		15%		5%	30%	
Åsa Westermark	Lektor	Doktor i kulturgeografi		tillsvidare	100%					30%	70%
Carl Johan Svensson	Lektor	Doktor i didaktik	Grundskollärarexamen 4-9, samhällskunskap och historia	tillsvidare	100%					50%	50%
Joakim Öberg	Adjunkt	Magisterexamen samhällskunskap och historia	Grundskollärarexamen 4-9 i samhällskunskap och historia	tillsvidare	100%		3%		15%	82%	Doktorand. Disputation januari 2019
Rebecca Florin Sädbom	Lektor	Doktor i didaktik	Ämneslärarexamen i samhällskunskap, religionskunskap	tillsvidare	100%		10%		15%	75%	

Fredrik Ebefors	Adjunkt	Masterexamen i ämnesdidaktik - inriktning svenska	Grundlärare 1-7, behörighet i svenska: åk 7-9 och gymnasiet	tillsvidare	100%	5%	1%	10%	84%	
Klas Öhling	Adjunkt	Masterexamen i Didaktik – inriktning bilddidaktik och visuell kultur	Ämneslärarexamen i svenska och bild	tillsvidare	100%	8%		18%	74%	
Weronica Ader	Adjunkt	Magister i historia	Ämneslärarexamen i svenska, religionskunskap och historia	tillsvidare	100%		6%	10%	84%	Programansvarig ämneslärarprogrammet 50 %
Gun Demitz Helin	Adjunkt		Ämneslärarexamen, Master of Arts, speech pathology	tillsvidare	100%	1%	3%	10%	86%	
Jenny Karlsson	Adjunkt		Gymnasielärarexamen svenska och historia	tidsbegränsad	25%	5%	6%		14%	
Anette Svensson	Lektor	Docent i Litteraturvetenskap	Ämneslärarexamen i engelska, svenska	tillsvidare	100%		5%	34%	61%	
Helena Anderström	Adjunkt	Licentiat i pedagogik	Grundskollärarexamen 4-9 i samhällskunskap, historia och religionskunskap	tillsvidare	100%	4%		10%	86%	Doktorand
Laila Nielsen	Lektor	Doktor i Historia	Ämneslärarexamen i historia och samhällskunskap	tillsvidare	100%	4%		35%	61%	
Elaine Mc Hugh	Lektor	Doktor Psykologi, Masterexamen Utbildningsvetenskap		tidsbegränsad	55%	5%		30%	20%	
Gunvie Möllås	Lektor	Docent i specialpedagogik	Speciallärarexamen	tillsvidare	100%	6%			94%	
Karin Jardmo	Adjunkt	Magister i pedagogik	Grundskollärarexamen 4-9 matematik, biologi, kemi. Behörig gymnasieskolans biologi	tidsbegränsad	20%	6%			14%	
Mikael Segolsson	Lektor	Doktor i pedagogik		tillsvidare	100%	12%		26%	62%	
Gun Sand	Adjunkt		Lägstadielärarexamen	tillsvidare	100%	15%		10%	75%	
Sara Löf	Adjunkt	Speciallärarexamen, inriktning matematik	Magister i specialpedagogik	tidsbegränsad	60%	16%			44%	
Ingrid Bardon	Adjunkt	Magister i pedagogik	Fritidspedagogexamen	tillsvidare	100%	11%		10%	79%	
Ann Karen Blom	Lektor	Master of Science	Lärare 1-6 + förskola (kanadensisk examen)	tidsbegränsad	25%	5%			20%	
Peter Carlsson	Lektor	Doktor i religionsvetenskap	Grundskollärarexamen 4-9 i samhällskunskap, historia och religionskunskap	tillsvidare	100%	5%		16%	79%	
Tomas Håkansson	Adjunkt	Dramapedagogisk examen		tillsvidare	100%	12%		10%	78%	
Bo Hellgren	Adjunkt		Gymnasielärarexamen i svenska, svenska som andra språk samt i musik	tidsbegränsad	50%	5%			45%	
Gunnel Jäderland	Adjunkt		Grundskollärare åk 4-9 i svenska, svenska som andraspråk och engelska	tillsvidare	100%	5%		10%	85%	
Jonathan Liliedahl	Lektor	Doktor i musikvetenskap med musikpedagogisk inriktning	Lärarexamen 220 poäng, inriktning musik, för undervisning i grundskolans tidigare år, senare år och i gymnasieskolans	tillsvidare	100%	5%		24%	71%	tjänstledig 100 % från 180801

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delnings svar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet **samhällskunskap**; Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnena: **samhällskunskap och svenska**

Bilaga: **Utbildningsvetenskaplig kärna**

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 19 december 2019 till utvitsy@uka.se med kopia till emma.wimmerstedt@uka.se. Ange **411-00375-18** i ärendemeningen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
7	3	9	<p>Bedömagruppens yttrande: Numera ska också författarens förnamn anges i litteraturlistor.</p> <p>HLK:s korrigerig: Beslut fattades 2018 att författarens förnamn ska anges i kursplanerna. Dessförinnan rekommenderades att förnamnen skulle anges i kursplanerna, vilket hörsammades av ledningen inom lärarutbildningen.</p>

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
9	2	1-2	<p>Bedömagruppens yttrande: Lärosätet antar studenter efter prov. I självvärderingen redovisas inte någon systematisk genomlysning av antagningsprovets betydelse och effekter.</p> <p>HLK:s svar: På uppdrag av Universitets- och högskolerådet deltog HLK i försök med lämplighetsbedömning vid antagning till lärarutbildningen 2016. Vi ansåg att detta var ett bra förfaringssätt varför vi införde antagningsprov för ämneslärare 2017. Ingen kohort har ännu genomgått en hel utbildning varför ingen systematisk analys och uppföljning ännu kunnat genomföras, däremot pågår uppföljning av antagningsprovets betydelse och effekter för ämneslärarutbildningen.</p>

--	--	--	--

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: [Högskolan i Jönköping]

Yrkesexamen: [Ämneslärarexamen med inriktning gymnasielärare i undervisningsämnet samhällskunskap]

Bilaga: [411-00375-18 HJ_samhällskunskap_GY.pdf]

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 19 december 2019 till utvitsy@uka.se med kopia till emma.wimmerstedt@uka.se. Ange **411-00375-18** i ärendemeningen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	1	2	Forskningen har dels en allmändidaktisk och utbildningsvetenskaplig prägel, dels en mer ämnesinriktad prägel i forskningstematiken Plats, Identitet, Lärande.

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigering